

SEYYİD KUTUB

RUHUN SEVİNCİ

Şimdi gelse ölüm, artık beni korkutamaz.

Çünkü elimden geldiğince iyi olmaya çalıştım.

Hatalarımdan, yanlışlıklarımdan ise pişmanlık duyuyorum.

Bu hususta durumumu Allah'a havale ediyorum,

Onun rahmetini ve affını umuyorum.

Cezasından ise tedirginlik duyuyorum.

Çünkü bunun hak ve adil bir ceza olacağından eminim.

İster hayır ister şer olsun yapıp ettiklerimin sorumluluğunu

üstlenmeye kendimi hazırladım.

Bu yüzden hesap günü hatalarımdan cezasını çekmek beni üzmeyecektir!

Sevgili Kardeşim...

Zihnime üşüşen bu düşünceleri sana armağan ediyorum...

Anladığım kadarıyla ölüm düşüncesi, zihnini durmadan meşgul ediyor, her yerde ve her şeyin gerisinde onu tasavvur ediyorsun. Ölümü, önü alınmaz, hayatı ve canlıları istila eden azgın bir güç, hayatı da onun karşısında cılız, titrek ve ürkek biçare görüyorsun!...

Şu an düşünüyorum da, ölümü, hayatın taşkın, atıl-gan, kabına sığmaz güçleri karşısında cılız, bitap ve bitkin olarak görüyorum. Ölümün yapabildiği tek şey, hayat sofrasında dökülen kırıntılarla beslenmektir!...

SEYYİD KUTUB

Coşkun hayat ırmağının yanibaşında gürül gürül akışını seyrediyorum!... Her şey gelişmekte, atağa kalkmakta, parlamakta her şey... Anneler gebe... anneler doğuruyor...

İnsanlar, hayvanlar eşit... Kuşlar, balıklar, böcekler yumurtalarını bırakıyor; hayat ve canlılık sunmak üzere... Toprak bitki yeşertiyor; çiçekler açsın, meyveler devşirilsin diye... Gök yağmur indirmede, dalgalarla çalkanmada deniz... Her şey gelişme ve çoğalma istidadındadır şu yeryüzünde...

Arada bir ölüm atağa geçiyor, şurasına burasına hayatın bir ısırık atıyor, sonra geçip gidiyor, ya da kabuğuna çekiliyor; hayat sofrasından dökülen kırıntılarla beslenmek için... Hayat, yoluna devam ediyor, canlı, atak ve coşkun... ölümü hissetmiyor, görmüyor bile!

Bazen, ölümün, bedenini tirmalaması sırasında, acı acı inlediği oluyor, ama yara çok geçmeden kapanıyor; elem, yerini yeniden derin bir sevince bırakıyor. İnsanlar, hayvanlar, kuşlar, balıklar, solucanlar, böcekler, yeşil otlar ve ağaçlar atağa kalkıyor, yeryüzünü hayatla, canlılarla dolduruyor... Şuracıkta kabuğuna çekilmiş ölüm, bir ısırık atıyor ve gidiyor... Ya da ölümün beslenmesi için hayat sofrasından birkaç kırıntı dökülüveriyor!!

Güneş doğuyor, güneş batıyor... Dünya, etrafında dönüyor... Şurada burada yeni bir hayat canlanıyor... Her şey gelişmekte... sayı ve tür olarak gelişmekte... kemiyet ve keyfiyet olarak çoğalmakta... Eğer ölüm bir şey yapabilseydi, hayatın akışı dururdu!.. Ama ölüm cılız, ölüm bitap düşmüş bir kuvvettir; hayatın taşkın, atılgan ve bendine sığmaz kuvvetleri karşısında...

Hayat, daima diri olan Allah'ın kuvvetiyle canlanır ve gelişir!!

Sadece kendimiz için yaşadığımız zaman kısa ve cılız görünür bize hayat; etrafımızı algılamamızla birlikte başlayan, sınırlı ömrümüzün tükenmesiyle son bulan kısacık bir süreç!

Fakat başkası için yaşadığımız zaman... yani bir fikir için yaşadığımız zaman hayat, uzun ve anlamlı görünür; insanlığın bir bütün olarak hayata başladığı andan, bütün insanlığın şu yeryüzünden ayrılacağı son ana kadar sürüp giden uzun bir ömür!...

Bu perspektife sahip olunca ferdi ömrümüze kat be kat ömür katmış oluruz... Hayatı bu şekilde tasavvur etmek, günlerimizi, saatlerimizi ve dakikalarımızı daha bir hissetmemize, başka türlü algılamamıza, nefes alış verişlerimizi varlığımızın ta derinliğinden duymamıza sebep olur, varoluş bilincimiz arttıkça artar... Hayat, yılların sayısına göre değil, bilincin derinliğine göre yaşanır. Realistlerin "bu bağlamda vehim" dedikleri şey "realitede" bir hakikattir; onların hakikatlerinden daha sahici bir hakikat!... (Çünkü hayat, insanın hayatı algılayışından, hayata ilişkin bilincinden başka bir şey değildir. Hangi insan hayata ilişkin bilinçten soyutlanırsa, gerçek anlamıyla hayatı öz hayatından soyutlamış olur. Bir insan ne zaman hayata dair bilincini arttırırsa, fiilen dolu dolu bir hayat yaşar.)

Benim açımdan bu mesele tartışma kabul etmeyecek kadar açıktır!...

Biz, başkaları için yaşadığımız zaman, kendimiz için dolu dolu bir hayatı yaşarız. Başkalarına yönelik iyiliklerimizi arttırdıkça kendi hayatımıza yönelik ihsanımız da artar. Nihayetle bu hayatı da arttırmış, çoğaltmış, derinleştirmiş oluruz.

Kötülük tohumu ne çabuk boy atar! Gürültüyle büyür, ortalığı velveleye verir!.. Buna karşın hayır tohumu meyve verir. Kötülük ağacı kısa sürede büyür, boy verir, ama toprağın derinliklerine kök salmaz. Zaman zaman hayır tohumunun ışık ve hava almasına engel olması mümkündür; ancak hayır ağacı ağır ağır gelişmesine devam eder, çünkü toprağın derinliklerine uzanan kökleri ısı ve hava ihtiyacını karşılar.

SEYYİD KUTUB

Kötülük ağacının göz alıcı, sahte görüntüsünün ötesine nüfuz edip gerçek gücünü, dayanıklılık kapasitesini irdelediğimiz zaman, gerçek bir dayanıklılıktan uzak, zayıf, sölpük ve yün gibi, pamuk gibi kabarık olduğunu görürüz... Buna karşılık hayır ağacı afetlere sabrederse, kasırgalara karşı direnirse, ağır ve derinden süren gelişimini savsaklamazsa, kötülük ağacının sıçrattığı tozdan ve dikenlerden etkilenmez bile!...

Insanların özündeki iyilik tarafına yöneldiğimizde, ilk bakışta bir çok gözün fark etmediği ne çok hayırlar görürüz!.. Ben bunu denedim. Bir çok kişi üzerinde denedim... Hatta ilk bakışta çirkef veya bilinçten yoksun gibi görünen nice insanı bu açıdan tecrübe ettim...

Hatalarına, ahmaklıklarına azıcık şefkatle yaklaşmak, onlara karşı biraz sevgi ama gerçek sevgi, biraz ilgi göstermek, sıkıntılarını samimiyetle paylaşmaya çalışmak... içle-

rindeki hayır kaynağının nasıl açıldığını, kendinden sunduğun azıcık samimiyete mukabil bütün sevgilerini, güvenlerini nasıl bir içtenlikle sunduklarını görürsün. Doğrulukla, içtenlikle, ihlasla verdiğini karşılıksız bırakmazlar. Kötülük, kimi zaman düşündüğümüz boyutta insanların içinde köklü, kalıcı bir olgu değildir. Kötülük, hayatta kalma mücadelesi verirken insanların, arkasında iyiliklerini gizledikleri sertçe bir kabuktan öte bir şey değildir.

Kendilerini güvende hissettikleri, karşılarındakine güvendikleri zaman, iştah çekici o tatlı meyveyi örten sert kabuk kırılı verir. Bu tatlı meyve, insanlara güven veren, sevgisinin içtenliğine güvenmelerini sağlayan, mücadelelerini ve acılarını gerçek bir şefkatle dikkate alan, hatalarına ve hatta ahmaklıklarına hoş görüyle yaklaşan kimselere açılır. İlk bakışta biraz geniş yüreklilik, bütün bunların gerçekleşmesinin en güçlü garantisidir. Beklentilerin ötesinde sonuçlar almak işten bile değil... Ben bunu denedim. Kendimde denedim... Düşlerin, vehimlerin gerçek dışı boşluğunda kanatlanıp uçuşan soyut kelimeler olarak söylemiyorum...

Sevgi, şefkat ve iyilik tohumları içimizde gelişmeye başladığı zaman kendimizi bir çok ağırlıktan, zorluklardan, meşakkatlerden kurtarmış oluruz!... Başkalarına yaltaklanmaya ihtiyaç duymayız, dolayısıyla onlara övgümüzü sunarken samimi ve doğru oluruz. O zaman onların içlerindeki hayır hazinelerini keşfeder, güzel meziyetleriyle karşılaşırız, onları överken de doğru söylemiş oluruz. Her insanda güzel bir sözü hak eden hayırlı bir yön ya da güzel bir meziyet mutlaka vardır. Ama biz bunu, ancak içimizde sevgi tohumu geliştiği zaman görebiliriz.

Aynı şekilde kendimizi onlardan sıkılma yükünün altına sokma zorunluluğundan da kurtarmış oluruz, böyle bir şeye ihtiyacımız olmaz. Hatta onların hatalarına ve ahmaklıklarına karşı sabretme yükünün altına girmeye bile ihtiyacımız olmaz. Çünkü onların zaaf ve noksanlıklarına şefkatle yaklaşacak, içimizde şefkat tohumu geliştiği zaman onların kusurlarını görmek için tecessüs yapmayacağız! Doğal olarak kendimizi, onlara kin besleme vebalinden de kurtarmış olacağız...İyilik tohumu içimizde yeterince gelişmediği zaman, başkalarına karşı kin besleriz. İyiliğe yönelik güven duygumuz eksik kaldığı durumlarda onlardan korkarız çünkü...İçimizde sevgi, şefkat ve iyilik tohumu geliştiği zaman başkalarına şefkatimizi, sevgimizi ve güvenimizi sunarken kendimize ne çok huzur, rahat ve mutluluk bahşetmiş oluruz bir bilsen...!

Ruhen daha temiz, kalben daha güzel, kişilik olarak daha üstün veya akıl olarak daha zeki olduğumuzu düşünüp insanlardan uzak durduğumuz zaman çok şey yapmış olmayız...Biz kendimiz için en kolay ve en zahmetsiz yolu seçmiş oluruz sadece!..

Gerçek büyüklük şu insanların arasına karışmak, onların zaaflarına, eksikliklerine ve hatalarına hoşgörü ve şefkat ruhuyla yaklaşmak, onları arındırma, kültürel düzeylerini yükseltme ve onları imkanlar dahilinde kendi düzeyimize çıkarma hususunda samimi bir arzuya sahip olmaktır!..

Bu, yüksek ufuklarımızı, üstün idealimizi bir kenara bırakmamız, şu insanlara yaltaklanmamız, onların rezilliklerine övgüler düzmemiz veya onlardan daha yüksek ufuklara sahip olduğumuzu hissettirmemiz anlamına gelmez.. Başarı bu çelişik duygular arasında yol alırken, başarının gerektirdiği çabayı geniş yüreklilikle gerçekleştirmektir. Asıl büyüklük budur!..

Güç bakımından belli bir düzeye ulaştığımız zaman, başkalarından, hatta güçleri bizden daha aşağı olan kimselerden bize yardım etmelerini istemek bizim için bir ayıp sayılmaz.

Geldiğimiz noktaya varmamızı sağlamak bakımından başkalarının yardımının etkisi olmuşsa bu, bizim değerimizi düşürmez. Biz, her şeyi kendi başımıza yapmak isteriz, başkalarından bize yardım etmelerini veya çabalarını çabalarımıza katmalarını istemekten kaçınırız.

İnsanların, dışarıdan gelen yardımlarını, çıktığımız zirvede etkisinin olduğunu bilmeleri durumunda bunun bizim değerimizi düşürdüğünü sanırız. Bütün bunları yaparız, kendimize güvenimiz olmadığı zaman... Diğer bir ifadeyle her hangi bir yönde zaaf içinde olduğumuz zaman... Fakat gerçek anlamda güçlü olduğumuz zaman, bütün bunları hissetmeyiz. Unutmamamız gerekir ki, yürürken ikide bir yere düşen çocuk, kendisine destek olmaya çalışan eli iter!

Güç bakımından belli bir düzeye ulaştığımız zaman, başkalarının bize yönelik yardımlarını şükran ve sevinç ruhuy-la karşılarız... Bize sunulan yardıma şükranla karşılık verir, bizim inandığımız değerlere inanan, çabamıza ve yorgunluğumuza ortak olan başkalarının da olduğunu görüp seviniriz... Duygu alışverişinden dolayı sevinmek... İşte kutsal ve sınırsız sevinç budur!...

Fikirlerimizi ve inançlarımızı kendimize saklıyorsak, başkaları bu fikir ve inançları kendilerine mal ettikleri zaman öfkeye kapılıyorsak, bunların bize aidiyetlerini, başkalarının bunları haksız yere aldıklarını vurgulamak için yoğun bir çaba içine giriyorsak... Eğer bunları yapıyorsak, bu, fikir ve akidelerimize imanımızın büyük olmadığı, bu fikir ve akidelerin ruhumuzun derinliklerinden kaynaklanmadığı, adeta irademiz dışında gerçekleşmiş gibi belirdiği içindir... ve kendimizi fikir ve inancımızdan daha sevimli, daha değerli görüyoruz demektir!

Her türlü şaibeden uzak, berrak sevinç, biz henüz hayatta iken fikir ve inançlarımızın başkalarına mal olduğunu görmemizdir. Bu fikir ve inançların, bir süre sonra biz şu dünyadan ayrılmış dahi olsak başkaları için birer-azık ve meşrep olacağını tasavvur etmemiz bile, kalplerimizin memnuniyet, mutluluk ve huzurla dolmasına yeter!..

Sadece tüccarlar ticari ilişkilere hırsla sarılırlar ki başkaları mallarını ucuza kapatmasın ve kârdan kendilerine düşen payı ellerinden almasın. Tüccarlar sermayelerinin kendilerine aidiyetine önem verirler... Fikir adamları, fikir ve inancı kendilerine ait ticaret malı gibi görmezler. Düşünce ve inanç adamlarının bütün mutlulukları, insanların, onların ilk olarak ortaya atanlar yerine kendilerine mal ederek onların fikir ve inançlarını paylaşmaları, bunlara inanmalarıdır!.. Tüccarın sevinci, mal biriktirmek; fikir adamının sevinci, fikir ve inancı paylaşmaktır.

Onlar, bu fikir ve inançların sahipleri olduklarına inanmazlar, sadece onların naklinde ve tercümesinde birer aracı olduklarını düşünürler. Bu fikirleri edindikleri kaynağın kendileri tarafından yaratılmadığını, kendi elleriyle onu meydana getirmediklerini bilirler. Kutsi sevinçleri; bu asil kaynakla bütünleşmiş olmalarının meyvesi olarak bu fikir ve inançların ortaya çıktığından emin olmalarından ileri gelmektedir!...

Fark büyüktür...gerçekten büyük...Hakikatleri anlamamız ile hakikatleri idrak etmemiz arasındaki fark...Birincisi; ilim...İkincisi; irfandır...

RUHUN SEVİNCİ

Birincisinde, lafızlarla, soyut anlamlarla ...veya deneyimlerle ve cüz'i neticelerle uğraşırız...

İkincisinde, canlı tepkilerle ve külli idraklerle iş görürüz...

Birincisinde, özümüze haricden malumatlar akar, sonra aklımızın bir köşesinde ayrı ve farklı bir kategori olarak kalakalır...

İkincisinde, hakikatler derinliklerimizden fışkırır. Damarlarımızda ve sinirlerimizde dolaşan kan, onların içinde de akar. Onların parıldayışları ile bizim nabız atışlarımız tam bir uyum sergiler.

Birincisinde, "haneler", "başlıklar" bulunur. İlim hanesi gibi... Onun da altında başlıklar, bölümler... hablar. Sonra sanat hanesi... onun da altında yöntemsel ve perspektifsel başlıklar...

İkincisinde, enerji vardır, büyük varlık enerjisiyle bütünleşmiş... Asıl kaynaktan kesintisiz akan bir ırmak sürekliliği...

İnsani bilimlerin her dalında uzmanlaşmış kişilere şiddetle ihtiyacımız vardır. Onlar çalışma atölyelerini, bürolarını deyim yerindeyse zaviyelere, çilehanelere dönüştürmüş kimselerdir. Bütün hayatlarını uzmanlaştıkları bu bilim dalına adanmışlardır. Sadece fedakarlık bilinciyle değil kuşkusuz, aynı zamanda haz alma bilinciyle de... Ruhunu ilahına adayan âbidin bu sırada duyduğu tarifsiz haz gibi...

Ancak hayatı yönlendirenlerin veya insanlık için yol çizenlerin bu gibi insanlar olmadıklarının bilincinde olmamız gerekir.

Sadece öncüler üstün manevi enerjiye sahip kimseler ol-

muşlardır, olmaya devam edeceklerdir. Sıcaklığıyla irfanın tüm zerrecelerini eriten, ışığıyla göç yollarını aydınlatan kutsal meşaleyi taşıyanlar onlardır. Bütün bu cüzleri onlardır kişiliklerinde taşıyan ve bu gıdayla olağanüstü güce kavuşan. Uzak ve ulu hedefe doğru gerçekleşen yolculuğa azık hazırlayan onlardır.

İlim, sanat, akide ve pratik hayat gibi değişik veçheleri bulunan bu evrensel birliği nüfuz edici basiretleriyle kavrayanlar işte bu öncülerdir. Bu veçhelerin hiç birini küçümsemedikleri gibi, hiçbirini gerçek düzeyinin üzerine çıkarmazlar. Sadece küçük beyinli insanlar bu değişik ve farklı veçhelere sahip kuvvetler arasında çatışma olduğuna inanırlar. Bu yüzden din adına ilme veya ilim adına dine savaş açarlar. Pratik hayat adına sanatı veya mistik/tasavvufi inanç adına aktif hayat düzenini tahkir ederler... Çünkü küçük beyinli insanlar bu kuvvetlerin birbirinden kopuk olduklarını, evrene egemen en büyük güçten kaynaklanan tek memba ile bağlantılarının bulunmadığını düşünürler. Ama büyük öncüler bu büyük birliğin bilincindedirler, çünkü asıl kaynağa bağlı ve ondan beslenirler.

Sayıları çok azdır bu öncülerin...Bütün insanlık tarihi boyunca da az olmuşlardır... Daha doğrusu ender bulunmuşlardır! Ama bu kadarı da öncülük misyonunun gerçekleşmesi için yetmiştir. (Çünkü onları hazırlayan, doğru zamanda ve doğru miktarda gönderen, evrenin ışık kaynağı olan en büyük güçtür!..)

O lağanüstü şeylere ve bilinmeyen güçlere ilişkin inanışlara mutlak teslimiyet tehlikelidir; çünkü insanı hurafelerin girdabına düşürür... Hayatı koca bir vehme dönüştürür!...

Ama böyle bir inancı mutlak olarak inkar etmek de ondan daha az tehlikeli değildir. Bu ise meçhulün/gaybın bütün pencerelerini kapatır; gözlemlenemeyen bütün gaybi güçlerin inkarını gerektirir. Bir şey için değil, sadece hayatımızın her hangi bir döneminde bu meçhul/gaybi gücün beşeri idrakimize sığmayacak kadar büyük olmasından dolayı!... Böylece beşeri idrakimiz de küçüldükçe küçülür, alan ve kapasite olarak küçülür, değer olarak küçülür...

Varlığı "bilinen"le sınırlandırır. Şu ana kadar "bilinen"leri topladığımız zaman evrenin azameti karşısında cılız kalır oysa. Gerekten cılız kalır!...

İnsanın şu yeryüzündeki hayatı, evrensel güçleri idrakten âciz oluşlar silsilesinden ibarettir. Ya da çemberini kırıp bu uzun yolda ileriye doğru adım atma imkanını elde etmesi durumunda da, evrensel güçleri idrak etmeye güç yetirişler zincirinden müteşekkildir.

İnsanın, bir zaman sonra, o ana kadar idrakinin üstünde olan evrensel güçlerden birini kavrama gücünü sergilemesi, gözlerini şu hakikate karşı açık tutmasının garantisidir: henüz tecrübe aşamasında olduğum için, hala idrak edemediğim başka güçler de vardır!

Aslında insan aklının kendisine saygı göstermesi açısından da olsa, hayatımızda mechule/bilinmeze/gayba yer vermemiz gerekir. Vehim ve hurafenin pençesine düşenlerin yaptığı gibi bütün işlerimizde sırtımızı mechüle dayamamız için değil kuşkusuz. Bilakis şu evrenin büyüklüğünü olanca gerçekliğiyle değerlendirmemiz için. Şu engin evrende nefsimize gerçek değerini öğretmemiz için... Kuşkusuz bu bilinç insan ruhunda bir çok pencere acar.

Bu sayede kendi içimizde bulunup da bizi evren butününe bağlayan damarların bilincinde olmamız, tanımamız mümkün olur. Elbette bu bilinç, bugüne kadar aklımızla algıladığımız olgulardan daha büyük ve daha derindir; çünkü biz her gün yeni bir mechulü, o güne kadar "sır" perdesinin gerisinde olan gaybi bir olguyu keşfetmekteyiz ve biz hala hayattayız!...

Günümüzde bazı insanlar Allah'ın mutlak varlığını kabul etmeyi insanı görmezlikten gelme, onun varlık içindeki değerini düşürme olarak algılamaktadır. Sanki Allah ve insan şu varlık aleminde azamet ve güç noktasında birbirleriyle yarışan iki rakipmiş gibi!..

Bana göre, Allah'ın mutlak azametine yönelik bilincimiz arttıkça, kendimizi de yüceltmış oluruz. Çünkü biz yüce ve azamet sahibi bir ilahın sanatıyız!

Vehim dünyalarında ilahlarını küçülttükleri veya inkar ettikleri zaman kendilerini yücelttiklerini düşünenler, aslında mahdut olup; bir adım öteye gidemeyen, el yordamıyla dokunulacak yakınlıktaki ufuktan başka bir şey göremeyen kimse-lerdir!

Onlar sanıyorlar ki, insan, zayıf ve âciz olduğu zamanlarda Allah'a sığınma gereğini duymuştur; ama bu gün artık bir tanrıya ihtiyac duymayacak kadar büyük bir güç kazanmıştır(!) İnsanın, demek ki zayıflık basiretini açmış, güçlülük de köreltiyormuş(!) diyesi geliyor!.. İnsanın gücü arttıkça Allah'ın mutlak azametine yönelik bilincinin artması gerekir oysa...

Çünkü idrak edebilme gücü arttıkça bu gücün kaynağını idrak etmesi yaraşır insana...

Allah'ın mutlak azametine inanan müminler kendilerinde bir eksilme, bir zayıflık hissetmezler. Bilakis, kendilerinde üstünlük ve caydırıcılık görürler. Varlık alemine egemen en büyük güce dayandıkları için... Onlar büyüklüklerinin geçerlilik alanının şu yer yüzü olduğunu ve insanlar arası ilişkilerle sınırlı olduğunu bilirler. Dolayısıyla insanların büyüklükleri şu varlık alanında Allah'ın büyüklüğüyle çatışma, çakışma halinde değildir. Derin imanlarından kaynaklanan bir bilinçle azamet ve üstünlüklerini kontrol edebilirler. Bu kontrol mekanizması, benliklerini bir balon gibi şişiren ve böylece şişkin balonun gözlerinin önünü kapatıp varlığın tüm ufuklarını görmelerine imkan bırakmayan kimselerde bulunmaz.

Zaman olur kölelik özgürlük kisvesine bürünür. Bütün bağlardan kurtulma olarak kendini gösterir. Örften, gelenekten kurtulma... Varlık aleminde bütün insani yükümlülüklerden azade olma biçiminde görünür...

Zillet, baskı ve zayıflık kayıtlarından kurtuluş ile insani bağlardan ve sorumluluklardan kurtuluş arasında temelde fark vardır. Birincisinin anlamı gerçek özgürlüktür. Ama ikincisi, insanı insan yapan, onu ağır hayvani bağlardan kurtaran değerlerden soyutlanma anlamına gelir!...

Bu, empoze edilmiş bir özgürlük anlayışıdır. Gerçekte hayvani eğilimlere boyun eğme, köleleşme demektir. O eğilimler ki, insanlık, uzun tarihi boyunca, nefes aldırılmaz boğucu kayıtlarından kurtulup sınırsız insani özgürlük atmosferine kanat çırpma için ne mücadeleler vermiştir!

İnsanlık neden zorunluluklarını, ihtiyaçlarını göstermekten utanır? Çünkü fitri olarak bu ihtiyaçlarla beraber yüceliğin insani değerlerin başında geldiğini hisseder, bunların bağlarından kurtulmayı özgürlük olarak algılar, et ve kandan kaynaklanan dürtülere, zayıflık ve zillet korkusuna kaynaklık eden mahfillere galibiyeti insanlığın anlamını pekiştirmek olarak tasavvur eder!...

Ben, şahıslardan soyutlanmış ilkeler masalına inananlardan değilim. Samimi ve aktif bir inanç olmaksızın ilke ne işe yarar ki? Samimi ve aktif bir inanç da insan kalbinden başka nerede bulunur ki?

İlkeler ve fikirler -özleri itibariyle-aktif bir inanç olmaksızın içi boş kelimelerden öte bir anlam ifade etmezler. Ya da en fazla ölü anlamlar olarak nitelendirilebilirler. Bize hayat veren şey, insan kalbinden parlayan imanın sıcaklığıdır. Başkaları, ışık saçan bir kalpten değil de soğuk bir zihinden doğan ilkelere ve fikirlere asla iman etmezler.

Önce sen kendi düşüncene inan. Samimi bir inanç haline getir! Ancak o zaman başkaları da ona inanır!.. Aksi takdirde ruh ve hayattan yoksun, içi boş lafzi kalıplar olarak kalmaya mahkum olur.

İnsan ruhunun üzerine bir giysi gibi oturmayan, yeryüzünde beşer suretinde hareket eden bir canlı organizmaya dönüşmeyen bir düşüncede hayat olmaz. Aynı şekilde bu bağlamda kalbini, sıcak ve samimi bir şekilde bağlandığı bir akideyle onarmayan bir şahsın varlığı da söz konusu değildir...

Kişi ile düşünceyi birbirinden ayırmak, ruh ve bedeni veya anlam ile lafzı birbirinden ayırmak gibi kimi zaman imkansız, kimi zaman da çözülme ve yok oluşu beraberinde getiren bir harekettir!

Yaşayan bir düşünce insan kalbini besler! Fakat bu kutsal gıdadan tatmayan fikirler ölü doğmuşlardır ve insanlığı bir karış bile ileriye doğru sevk etmemişlerdir!

Aşâğılık bir yöntem kullanarak şerefli bir hedefe ulaşmamız nasıl mümkün olabilir; tasavvur edemiyorum? Şerefli bir hedef ancak şerefli bir kalpte yaşayabilir. Böyle bir kalp aşâğılık bir yöntemin kullanılmasına nasıl katlanabilir? Daha doğrusu böyle bir kalp bu türden bir yöntemin kullanılmasını ilham eder mi? Karşı kıyıya geçmek için bataklık yolunu izlediğimiz zaman, karşıya üstü başı çamur içinde varmamız kaçınılmazdır. Çamur ayaklarımıza bulaşacak ve bu ayakların bastığı yerlerde izleri kalacaktır. Aynı durum gayri meşru, aşâğılık bir yöntem kullanmamız halinde de geçerlidir. Kir ruhlarımız sinecek, bu ruhlar üzerinde izi belli olacak, ulaştığımız hedefe de yansımış olacaktır!

Ruh açısından araç,amacın bir parçasıdır. Ruhun dünyasında bu farklılıklar ve kategoriler yoktur! İnsan şuuru birdir; şerefli bir amaç hedeflediği zaman buna varmak için aşağılık bir araç kullanmaya tahammül edemez. Daha doğrusu doğası gereği bu tür bir yöntemi kullanmaya yönelmez. "Amaca ulaşmak için her yol mubahtır!" İşte Batı'nın büyük hikmeti!.. Çünkü Batı, zihniyle yaşar. Zihinde araçlar ve amaçlar arasında farklılıklar öngörmek, kategorik yaklaşmak esastır!

***B** izzat yaşadığım deneyimlerimden biliyorum: başkalarının yüreklerine teselli veya memnuniyet, güven ya da umut, yahut sevinç duygusunu yerleştirebildiğimiz zamanlarda duyduğumuz o hoş, o latif manevi hazza denk bir coşku yoktur hayatta!*

Akıl almaz semavi bir lezzettir bu ve şu dünya ile bir ilgisi yoktur. Semavi unsurların şu doğamızda yankı bulmasından ibarettir bu. Bunun için dışarıdan gelecek bir ödüle ihtiyaç yoktur; bunun ödülü kendi içindedir!

Bir mesele daha var... Bazı insanlar bunu da aynı kategoride ele alırlar. Oysa bu konuyla hiçbir ilgisi yoktur. Kişinin yaptığı iyiliğin başkaları tarafından itiraf edilmesi meselesi...

Kişinin yaptığı iyiliğin başkaları tarafından itiraf edilmiş olmasının özünde bir güzellik taşıdığını inkar etmeye çalışıyor değilim. Bağışta bulunan kimselerin, yaptıkları iyiliğin itiraf edildiğini gördüklerinde büyük bir sevinç duyduklarını da inkar etmiyorum. Burada söz konusu olan şey, yapılan iyiliğin karşı tarafın yüreğinde makes bulunduğu ilişkin zahiri ve kısa vadeli bir sevinçtir. Ama benim sözünü ettiğim hazzın değeri bambaşkadır. Başkalarının yüreğine teselli ve memnuniyet, güven ya da umut yahut sevinç duygularını yerleştirdiğimiz zaman hissettiğimiz sevinç, biraz önce sözünü ettiğim iyiliğin itiraf edilmesinden duyulan coşkudan ayrı bir şeydir, onunla mukayese edilmez. O sırada duyduğumuz coşku, arıdır, halistir. Bizim kendi yüreklerimizden kaynaklanır. Özümüzün dışındaki herhangi bir unsurun etkisi söz konusu olmaksızın doğrudan bizim içimizde gelişir. Bu duygu ödülünü eksiksiz bir şekilde taşır. Çünkü ödülü kendisinin içinde gizlidir!

Simdi gelse ölüm, artık beni korkutmaz. Şu hayattan çok şey aldım ben çünkü. Aldım derken, verdim, demek istiyorum! Bazen almak ile vermeyi ayırt etmek güç olur. Çünkü her ikisi de ruh dünyasında aynı anlama gelir. Dolayısıyla verdiğim her seferde aldım. Herhangi bir kimseye bir şey verdiğimi söylemek istemiyorum. Verdiğim şeyin kendisini aldığımı anlatmak istiyorum ben... Çünkü bir şey verdiğim zaman duyduğum sevinç, bir şeyler alanların duydukları sevinçten aşağı değildir.

Şimdi gelse ölüm, artık beni korkutmaz. Çünkü elimden geldiği kadarıyla çok şey yaptım. Daha uzun yaşasam yapmak istediğim şeyler var elbette. Ama bunu yapamazsam hasret kalbimi yiyip bitirmeyecek. Başkaları benim yapamadıklarımı yapacaklardır. Eger devamlılığı hakke diyorlarsa ölmeyeceklerdir. Bu yüzden şu varlık alemini gözeten ilahi inayetin yapıcı değerler manzumesi olan bir fikrin ölmesine izin vermeyeceğinden eminim.

Şimdi gelse ölüm, artık beni korkutmaz. Çünkü elimden geldiğince iyi olmaya çalıştım. Hatalarımdan, yanlışlarımdan ise pişmanlık duyuyorum. Bu hususta durumumu Allah'a havale ediyorum, Onun rahmetini ve affını umuyorum. Cezasından ise tedirginlik duymuyorum. Çünkü bunun hak ve adil bir ceza olacağından eminim. İster hayır ister şer olsun yapıp ettiklerimin sorumluluğunu üstlenmeye kendimi hazırladım. Bu yüzden hesap günü hatalarımın cezasını çekmek beni üzmeyecektir!